

1. Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього 1948 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/genocide.shtml

2. Мищик В. В. Питання про міжнародну правосуб'єктність фізичної особи. Альманах міжнародного права. 2010. Вип. 2. С. 25-36.

3. Прес-конференція Андрія Костіна про роботу прокуратури за рік повномасштабної агресії РФ. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/preskonferenciya-andriya-kostina-pro-roboti-prokuraturi-za-rik-povnomasstabnoyi-agresiyi-rf>.

УДК 341.4

DOI: 10.31733/17-03-2023-174-175

Анастасія СУХОДОЛЬСЬКА

старший викладач кафедри
теорії та історії держави і права
Національного авіаційного університету,
кандидат юридичних наук

Соломія КОСТИЦЬКА

студентка Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ПИТАННЯ ПЕРЕМІЩЕННЯ КАПІТАЛУ У КОНТЕКСТІ ЧОТИРЬОХ ЕКОНОМІЧНИХ СВОБОД ЄС

Намагання ключових європейських держав відновити економічний потенціал і високі позиції у світі через активізацію фінансово-економічного життя та творчого потенціалу людини обумовило створення ЄС на основі чотирьох економічних свобод (свобода переміщення людей, товарів і послуг, робочої сили і капіталу). Частково ці ідеї були реалізовані в Європейському об'єднанні вугілля і сталі, створеному Німеччиною, Бельгією, Францією, Італією, Люксембургом та Нідерландами 18 квітня 1951 р. шляхом підписання відповідного Договору на основі плану міністра закордонних справ Франції Р. Шумана.

Договір про утворення Європейського об'єднання вугілля і сталі уже в статті 1 закрив правове підґрунтя для формування внутрішнього ринку, заснованого на спільних цілях, свободах та інститутах: сторони оголосили про формування економічного співтовариства для ширшого та глибшого об'єднання народів, а норми статті 4 Угоди визначили дії, що обмежували економічну свободу, несумісними із спільним ринком і такими, що підлягали відміні й забороні у рамках Спільноти. Маються на увазі імпорتنі й експортні мита та збори, дискримінаційні заходи по відношенню до виробників, покупців та споживачів або субсидії що надаються державами, чи обмежувальна практика, що веде до розподілу або експлуатації ринків [1].

Наступним кроком на цьому шляху стало запровадження у практику європейського життя Договору про заснування Європейської економічної спільноти [1], а також Договорі про заснування Європейської спільноти з атомної енергії, які були підписані 25 березня 1957 р. і відомі як Римські договори.

Згідно зі статтею 2 Договору про заснування Європейської економічної спільноти передбачалося створення спільного ринку та прогресуючого зближення економічної політики держав-членів, що здійснювалося поетапно у рамках 12-річного перехідного періоду, який, у свою чергу, поділявся на три етапи, по чотири роки кожен.

Оскільки Договір про заснування Європейської Спільноти передбачав усунення будь-яких перешкод для вільного руху осіб, послуг та капіталів, вільний рух капіталу як науково-теоретична ідея та складова економічної свободи став обов'язковою умовою формування й розвитку внутрішнього ринку ЄС: згідно зі статтею 67 Договору держави-члени зобов'язувалися знімати у відносинах одна з одною всі обмеження на рух капіталів, що належать особам-резидентам держав-членів, а також будь-яку дискримінацію за національною ознакою, перебуванням сторін або місцем вкладання капіталу.

Операції з капіталом були розподілені директивами на окремі категорії і стосовно кожної категорії передбачався окремий порядок лібералізації. У науковій доктрині відсутнє єдине чітке поняття «свобода руху капіталу», яке формувалося упродовж тривалого часу залежно від розвитку спільного ринку між державами-членами. Вчені розглядають свободу руху капіталу як суб'єктивне право громадян Європейського Союзу, компаній, зареєстрованих на території Європейського Союзу (в окремих випадках, іноземних юридичних і фізичних осіб) вільно й безперешкодно переміщувати капітали між державами-членами та між державами-членами і третіми країнами.

Вільне переміщення капіталу в більш широкому сенсі має на увазі свободу грошових переказів, кредитування, інвестування коштів в акціонерний капітал з однієї країни в іншу, можливість вільної репатріації інвестованого капіталу, єдиний ринок капіталу, єдину або у високому ступені взаємопов'язану валютну систему, та як максимум – єдину валюту. Такий підхід, на нашу думку, адекватно відповідає теоретико-методологічному розумінню економічних свобод, у тому числі і свободи переміщення. Як правило, під рухом капіталу розуміють інвестиції, при цьому односторонній трансфер грошового капіталу або матеріальних (нематеріальних) активів буде пов'язаний з інвестиціями, якщо не здійснюється з метою виконання грошового зобов'язання в двосторонньому договорі купівлі-продажу або обміну товарів, робіт, послуг [1].

Отже, рух капіталів охоплює всі фінансові операції та операції, пов'язані з інвестиціями коштів. А рух платежів – це рух валютних коштів, які складають платежі на виконання зобов'язань сторін за укладеними угодами.

Сьогодні ЄС – потужний гравець на економічному та політичному полі світу. Тому тим більш цікаво згадувати історичні кроки та поступовість його розвитку, економічні свободи як принципи, на яких він створювався.

1. Договір про заснування Європейської Спільноти: міжнародний документ від 25.03.1957 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_017.

2. Решота О. Становлення внутрішнього ринку Європейського Союзу: передумови та особливості. Демократичне врядування. 2012. Вип. 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2012_9_7.

УДК 327

DOI: 10.31733/17-03-2023-175-177

Людмила ФІЛЯНІНА

доцент кафедри міжнародного права

ННІ права та міжнародно-правових відносин

Університету митної справи та фінансів,

кандидат юридичних наук, доцент

ЗОВНІШНЯ БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Здійснення впливу через міжнародні організації є важливою частиною зовнішньої політики України. Наша держава є активним членом багатьох організацій, таких як Рада Європи (РЕ), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Організація Об'єднаних Націй (ООН), також задля розвитку національних оборонних спроможностей Україна є учасницею програми НАТО «Партнерство заради миру» і бере участь у різних формах співпраці з цією організацією.

Важливість Ради Європи для зовнішньої політики та політики безпеки в основному ґрунтується на її географічному критерії та здатності запобігати кризам. Для держав європейського регіону Рада Європи виступає як своєрідна парасолькова організація, тісно співпрацюючи із Організацією з безпеки і співробітництва в Європі та Європейським Союзом. Основний меседж Ради Європи полягає в тому, що стабільність і здатність держави вирішувати навіть серйозні конфлікти залежать від її поваги до демократії, прав людини і можливості керуватися верховенством права. Всі її функції спрямовані на просування демократії, прав людини і верховенства права, що повністю відповідає цілям та інтересам України.

Після широкомасштабного вторгнення Росії на територію України у лютому 2022 р.